

Збіраем цікавыя рашэнні

Сённяшні выпуск «Картатэкі» падрыхтаваны спецыяльна для «ЧЗ» рабятамі з Новасібірскага дзіцячага клуба аматараў тэхнічнай фантастыкі і фантастычнай тэхнікі «Эдысан».

1. Што агульнага паміж супярэчаннямі і цяльняшкай — марай многіх хлопчыкаў?

Менавіта цяльняшка, якая з'явілася ў часы росквіту паруснага флоту, а дакладней у 1875 годзе, дазволіла вырашыць адразу некалькі супярэчнасцей.

Адзенне марака павінна шчыльна аблягаць цела — тады лепш захоўваецца цеплыня. Але шчыльна прылягаючае адзенне скоўвае рухі.

Мы ўжо ведаем, як вырашылі гэта супярэчэнне — цяльняшкі зрабілі эластычнай, матэрыял цяльняшкі вязаны. Яна шчыльна аблягае цела, а ў выпадку неабходнасці лёгка расцягваецца, не скоўвае рухаў.

Іншае супярэчэнне звязана з расфарбоўкай цяльняшкі. Работа з ветразямі на вышыні — справа складаная. Каб дзейнічаць узгоднена, матросам трэба было бачыць адзін аднаго, а з палубы неабходна бачыць усіх працуючых наверх. Таму адзенне павінна быць цёмнага колеру, які добра бачны на фоне ветразяў. Але цёмнае дрэнна бачна на фоне мора і ў прыцемках — таму адзенне павінна быць светлым...

Супярэчэнні вырашылі з дапамогай таго, што падзялілі супярэчлівыя ўласцівасці ў прастору. Адзін участак цяльняшкі цёмны, другі белы...

(«Катера и яхты», 2-1983 г.).

2. Перад пракціроўшчыкамі, якія ствараюць судны для ма-

лых рэк, стаіць праблема грузападмальнасці. Судна павінна мець малую асадку, каб не сесці на мель, але змяншэнне асадкі пры зададзенай грузападмальнасці прыводзіць да павелічэння даўжыні. У выніку звязецца манеўранасць судна, якое не ўпісваецца ў выгіны рэк.

Тыя, хто знаёмы з першым выпускам «Завочнай школы», напэўна, ужо здагадаліся: карабель неабходна зрабіць дынамічным, адаптыўным. Гэта магчыма, калі насавую частку цеплахода злучыць з кармавой не жорстка, а шарнірна, што дасць магчымасць значна зменшыць радыус павароту. Так і зрабіў новасібірскі калектыў пракціроўшчыкаў.

(«Вечерний Новосибирск»
от 13.07.88 г.).

3. Адна з задач, што стаяць у сельскай гаспадарцы, — захаванне вільгаці ў глебе. Пры штучным арашэнні шмат вады

выпарэцца збо ідзе ў зямлю, што прыводзіць да перарасходу вады і энергіі. Супярэчэнне: паліваць трэба часта, але гэта дорага. Трэба неяк заповольць выпарэнне. Іфармацыйны фонд ТРВЗ дае падказку — выкарыстанне капілярна-порыстых матэрыялаў. Створаны гіграскапічныя палімеры, якія здольны адсарбіраваць ваду з глебы, павялічваючыся пры гэтым у 700 разоў.

Можна абысціся і без палімераў — зрабіць капілярна-порыстую структуру з глебы. Для гэтага неабходна ўшчыльніць пласт глебы, на які кладзецца зярнятка, а зверху прысыпаць рыхлай зямлёй. Рыхлая зямля ахоўвае шчыльныя пласты глебы ад прамых сонечных промяняў, забяспечваючы доступ паветра, а ўшчыльненне рэчышча захоўвае вільгаць. Супрацоўнікамі Цэнтральнага НДІ механізацыі і электрыфікацыі сельскай гаспадаркі (Мінск) О. М. Мацапура і Н. А. Шпакоўскім створана машына, якая рэалізуе апісаны спосаб глебараспрацоўкі.